

Lausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle 15.10.2020

Viite: *Lausuntopyyntö liittyen asiaan: HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 (metsätalous)*

Lausunnon antaja: *Luonnonvarakeskus (Luke)*

Suhdanteiden vaikutus

Metsäteollisuuden puun käyttö vähenee tänä vuonna kymmenisen prosenttia viime vuodesta, ja hakkuiden arvioidaan vähenevän vielä vähän voimakkaammin. Myös puukauppa on laskussa noin kymmenen prosenttia viime vuodesta.

Puumarkkinoiden notkahduksella on heijastusvaikutuksensa vielä ensi vuodellekin, vaikka elpyminen tuolloin alkaakin. Puun hintojen lasku tänä vuonna vaikuttaa metsänomistajien kantorahoihin vielä ensi vuonnakin, ja kantorahatulot jäänevät alemmalle tasolle ensi vuonna verrattuna viime vuoteen. Suuri osa kantorahatuloista kohdistuu investointimenoihin, sekä pitkäaikaiskulutustavaroihin. Näiden kulutus metsänomistajien keskuudessa jäänee vuonna 2021 alhaisemmalle tasolle kuin vuonna 2019.

Metsätalous osana maankäyttösektoria

Luonnonvara- ja biotalouden edistämiseen kohdennetaan ensi vuonna 44 milj. euroa. Määrärahalla toteutetaan kansallista biotalousstrategiaa sekä maankäyttösektorin ilmastopoliittikkaa maa- ja metsätaloudessa. On tärkeää tunnistaa maatalouden ja metsätalouden rajapinnat, kun suunnitellaan maankäyttösektorin ilmastopoliittisia toimia. Metsätalousmaata siirtyy metsän raivauksen seurauksen maatalousmaaksi, mikä lisää Suomen ilmastopoliittista rasitetta EU:n ilmastoratkaisuissa. Maanomistajien päätöksentekoon suoraan vaikuttavat ohjauskeinot, verot tai tuet, ovat kustannustehokkaampia kuin erillisiin toimenpiteisiin tai työlajeihin kohdistuvat verot tai tuet.

Kansallispuistoihin kohdistuva kysyntä

Metsien virkistyskäyttöön on kohdistunut kasvavaa kysyntää Suomessa koronavirusvuonna 2020. Kansallispuistojen kävijämäärät ovat olleet kasvussa, varsinkin suurten asutuskeskusten läheisyydessä. Kansallispuistojen kohonnut kysyntä on osittain liittynyt myös kotimaan matkailun lisääntymiseen. Tällä on ollut myönteisiä aluetaloudellisia ja maaseutupoliittisia vaikutuksia. Olisi tärkeää arvioida mahdollisuuksia lisätä maaseutupoliittisten aloitteiden ja kansallispuistojen kehittämistavoitteiden koordinaatiota, kun pyritään varmistamaan kotimaan matkailun suotuisaa kehitystä myös jatkossa.

Tutkimus

Hallinnonalan tutkimusmäärärahojen ja toimintamenojen lisäykset ovat myönteinen signaali ja tunnustus tutkimuksen roolin merkitykselle, haettaessa ratkaisuja maankäyttösektorin monimutkaisille ongelmille. Tutkimusrahoituksessa on pyrittävä päällekkäisyyksien välttämiseen, ja tavoitteena pitää olla myös uusien, riskipitoistenkin tutkimusavausten tukeminen.

Ystävällisesti,

Jussi Uusivuori

Tutkimusprofessori